

3-кү арын ● 1987 ч. февраль 14

САКТЫШКЫН

Шыпшып, оожум, аяк дүңгөрүп тикте. Сылдыстарың карактары хып-ла туржук. Чалгыттарда дээрбек айнып сүт дег чырык. Чайыналып, бырдаңнарга чөлөштөтөлүк.

Өртөп алган айттарымыс — тайымалымс. Сугулактары, коңгулактары дег, кыгырашкы. Сүтүң даажы, мыткан дег, чиле береш. Өйлөп-өйлөп чалгыттары сымарашкы.

Карагыла сылдыстардан артык чыдайт. Карактары, чалгыраат дег, чырып туржук. Чүрөзистик баар ажырап туралар. Чүдөн артык күштүт сөп, хып тура хонтуу.

Чайсы дүйнүт ээлдек, чымчак куспалдан бис. Чарлар хып чок таалай берген олуружук бис. Агарган дая херел чымчак чайнай берге, Айттарымыс чымчаксыз ойттап келчик.

Эргентинин мры-шоору дайырароог. Эргин черик куспала биста салыматка — Ажырап экин ашкан хуче уткуй. Айттарымыс чарыштырып халдымчык бис.

С. МАЙНАК.

ХЛЕБ

Хүрөй каргыт башырып каан хлеб-биле. Хүрөй көрүр кожаларын кудулажыр. Аш-чечини дээрлик «согожаш». Агаар, суг дег хлеб мейсэ үнөлтүг чен.

Аржымалыкта кескен хлеб ораап алгаш. Ажыл-ипче хондур безин чоруптар мен. Аштасарал, могоп келеш, хлестяник. Ажыл эмалаш, кужум кирип тода бээр мен.

Урезиния тарыл, ажаап сойноп келген. Үдө-херек будурун каан күштүг кымыл? Кижилерин тодуг-дога куртазын даш. Хлеб чечин башырып каар эрес кымыл?

Шырайылар хүдүмүрүг дола берген. Чырык, чалгыт чараш өзүп келген сивер. Хөзүгүг чыгып, хүрөй каргыт хлестянер. Кескиндизин октаалар, урутарым!

М. ТИРЧИН.

АҢНАР ЧЫЫЖЫ

Чылым эргилдизин магалы, чагай аялың бирээзи күстүг орта аялың сөөлүг хүнерилде хамык аялар чыгып келеш, хурал кылганар. Орта аялың куртап чорурдууну аямы-биле тайга, арга, хову деп үш кезек девискээрлерге чараш, оларын чыгыс ай нийти удуртууга тургузуп, эде көрүп сүмөлөшкөнөр. Девискээрлерин каттышкан нийти удуртууга аны башкарынга Даг-Иргекти чыгыс үш-биле сөңгүп алганар. Ша-ла аячаар Даг-Иргекти эрге-дужаал ээлээр деп бодон чорозан бодала ала-чайгаар-ла бүткөн ол. Оон Даг-Иргек девискээрлерин каттышканын чөүлөлдү тургускан, оң келжигеринге Мыйгакты. Дилгенин, Тарбаганын, Хүлбүстү томулалган алган. Оон-биле чегерештир бодунуң бирги орадамызынга Дилгенин томулалган алган, а девискээр бүртүтүнүң ажал-агынын башкарып чорударынга тайганы — Буланга, арганы — Хүлбүске, хоауу — Маныга дааскан. Олар боттарыны хамарышкан девискээрлеринге бүтү-дө ажалды кылып чорудуп турганар. Оон бээр элзээ үс-дө ажалды. Ол үеини иштээде Даг-Иргек кайы-дө девискээрлерге чедип, мыда байдал-биле та-ымжыл көрбөз.

Даг-Иргек кайы-дө ажал-агынын байдалын кыргын сан-мөдөөн биле башап келген. Хамык дужаал бикээш-ле чорудуп олурган. Бодуң дайынча орадамызы Дилгенин девискээр бүртүтүнүң байдалын хызырапте калды-дө катан чорудуп келген бол-гаш оң кайыр, каас-коо чу-газынга бүтүрүп олурган. Бир-ле хуу Даг-Иргек Дил-гени айтканын берген: сен-дө хышка белеткелди кылап, удуртуугулар-биле ужураш-кып кел. Устүкү черлерге бээр санарымыс еспес-дө апарды, хызыгып хоуу девискээрлик күске-кужугуеиер-вистин, аргада койгу-тоолай-ларынчын баш саны балып турар-дыр.

Оон кайыр Дилгичү чү боор, тыназын дээр черлеринче ал-бан өзүзүң ажал-херези кылып чоруткан. Ол бодунуң

хыналда ажылын хоудан эге-лээрин шиптирлеш алган. Орук дугаар чоруп орташ, олашап чеге чылбырты за-рак келтиргилеп чедип кел-геш, мыда күскелерин ажал-амыдыралы-биле танышкан болуп, оларже халдап, борбак хырынга өйлөкчү хүнээзи, шала орайтат бергенде, Ма-ныга барып ужурашкан.

— Мен-дө устүкү черини айтканын-биле келдим. Орук дугаар чоруп олурган, силеринч хамыклар турар де-вискээрлерин кыдып бай-далдыг турарын тынап, көрүп алдым — дээш, кайыр Дилги кудурун чы аарак, чылбыр-тын ырай болган.

Дедир чымып чоруп олурган, арга кыдып-биле келген. Шы-рыш чыгып иштине коппа-ларда койгу-тоолайларга та-

ны хамыклар турары тайга-да нийти байдалы өскө тер-лерининде дээр-дыр. Мыда тоорунуң, хөоруктерин баш саны-дө менди, хышка белет-келди-дө багыт эвес деп көр-дүм.

— Ам чер-черлерде байдал тодартай-биле бийдинген-дыр. Чамдык черлерде ажал кош-каан-дыр. Мону чөүлөлдүн хуралында динчээс болза хөоржко аларган-дыр. Кезжи-гунерини чыгыптар — деп, Даг-Иргек Дилгиче дужаал-тыр.

Мыйгак, Дилга, Тарбаган, Хүлбүс, Даг-Иргек олар уда-вайы чыгып келгенер. Ол аразында Маны, Булан база-ла чедип келгенер. Даг-Иргек чөүлөлдүн хуралын ажиткан, хуралды чте чылдырганын олурганнарга тайыбырлап берген:

— Девискээрлерин ажал-агынын эде тургузганды бот-туг дузаны чедирер-биле Дилгени каш-дө чорудуп кел-дим. Оон-биле чегерештир айтканыннар, дужаалдар ба-за-ла чорудуп келдиңиз. Би-чангап шипер Булан, Хүлбүс, Маны силер бүтүдгө бистин таластан боттуг дуза чедер болгаш артар деп бодол тур мен.

Булан олурган: — Шып, шын дарга, чедер — деп, Даг-Иргекти чутаазып үзө кирген.

— Ол, дыннап тур силер бе? Боттары-ла чутаалат тур-лар — дээш, Даг-Иргек чу-газын уламчылдык, Мөң саз-налым чу дээр, үеңчү-дө негелдиз шынгыраан бо үе-де тургустулары эрежко чугула-дыр шипер! Билгенин Маны, Хүлбүс оларынч хамыклар турар девискээрлер сандараан, мыда аяларын саны өспөстөң.

— Ол талазы-биле Дилги дарга конугт эки билер. Хей-ле шак-чө чидирип, оларын динчана хрээ бар бе, шипер, оларын ажалдык хөоржко деп саналдык мен — дээш, Даг-Иргек шала көргү-редир чөдүргөш, олурар алган.

Дилги алаш упжакышкан: — Оларын динчары бе бисте

варышкан, алыска-чыкээ дам барып, хырыны чан то-туруп алгаш, чымып келеш. Удуртуку Хүлбүске-дө ужу-рашкан. Чүвү-дө хынаавай, ол дедир ээлкен.

— Даг-Иргек-биле чыгыс чер чурттуг болганда, тайганы шала мактай араар, таарыш-тыр алетээ-ле мен — дээш, кайыр Дилги уду чымып ал-ган.

Оттуп келерге, дүн-дө эрт-кен, даң чырып келген болган. Дүүн эжелген аш-чечин чий шаап алгаш, конторазыне ба-зылптыкан. Даг-Иргек ыңай-бээр телефон доглан олурган. Харын-дө харылза багыт болганында ол девискээрлер-ден тодаргай мөдөз алды-кан болган. Дилги көргөн, билген, дыннаан чүдүлдер дегерези хөоржко аарак, не-мен турган, тайыбырлап бер-ген:

— Мен-дө Манынч хамы-рылап турар хоуу девискээр бир кылдыр хынааш, ол олашап онгарларында чыг-гыс-дө күжүгөн көрдөм, а оларын хышка белеткел ал-ган холээ-ситенин-дө эскер-бедик, эрге-чыгырганында ха-мажып турар харагалар, шыршыр шипте коппалар-да чү-дө коо болду. Булан-

— Девискээрлерин ажал-агынын эде тургузганды бот-туг дузаны чедирер-биле Дилгени каш-дө чорудуп кел-дим. Оон-биле чегерештир айтканыннар, дужаалдар ба-за-ла чорудуп келдиңиз. Би-чангап шипер Булан, Хүлбүс, Маны силер бүтүдгө бистин таластан боттуг дуза чедер болгаш артар деп бодол тур мен.

Булан олурган: — Шып, шын дарга, чедер — деп, Даг-Иргекти чутаазып үзө кирген.

— Ол, дыннап тур силер бе? Боттары-ла чутаалат тур-лар — дээш, Даг-Иргек чу-газын уламчылдык, Мөң саз-налым чу дээр, үеңчү-дө негелдиз шынгыраан бо үе-де тургустулары эрежко чугула-дыр шипер! Билгенин Маны, Хүлбүс оларынч хамыклар турар девискээрлер сандараан, мыда аяларын саны өспөстөң.

— Ол талазы-биле Дилги дарга конугт эки билер. Хей-ле шак-чө чидирип, оларын динчана хрээ бар бе, шипер, оларын ажалдык хөоржко деп саналдык мен — дээш, Даг-Иргек шала көргү-редир чөдүргөш, олурар алган.

Дилги алаш упжакышкан: — Оларын динчары бе бисте

варышкан, алыска-чыкээ дам барып, хырыны чан то-туруп алгаш, чымып келеш. Удуртуку Хүлбүске-дө ужу-рашкан. Чүвү-дө хынаавай, ол дедир ээлкен.

— Даг-Иргек-биле чыгыс чер чурттуг болганда, тайганы шала мактай араар, таарыш-тыр алетээ-ле мен — дээш, кайыр Дилги уду чымып ал-ган.

Оттуп келерге, дүн-дө эрт-кен, даң чырып келген болган. Дүүн эжелген аш-чечин чий шаап алгаш, конторазыне ба-зылптыкан. Даг-Иргек ыңай-бээр телефон доглан олурган. Харын-дө харылза багыт болганында ол девискээрлер-ден тодаргай мөдөз алды-кан болган. Дилги көргөн, билген, дыннаан чүдүлдер дегерези хөоржко аарак, не-мен турган, тайыбырлап бер-ген:

— Мен-дө Манынч хамы-рылап турар хоуу девискээр бир кылдыр хынааш, ол олашап онгарларында чыг-гыс-дө күжүгөн көрдөм, а оларын хышка белеткел ал-ган холээ-ситенин-дө эскер-бедик, эрге-чыгырганында ха-мажып турар харагалар, шыршыр шипте коппалар-да чү-дө коо болду. Булан-

— Девискээрлерин ажал-агынын эде тургузганды бот-туг дузаны чедирер-биле Дилгени каш-дө чорудуп кел-дим. Оон-биле чегерештир айтканыннар, дужаалдар ба-за-ла чорудуп келдиңиз. Би-чангап шипер Булан, Хүлбүс, Маны силер бүтүдгө бистин таластан боттуг дуза чедер болгаш артар деп бодол тур мен.

Булан олурган: — Шып, шын дарга, чедер — деп, Даг-Иргекти чутаазып үзө кирген.

— Ол, дыннап тур силер бе? Боттары-ла чутаалат тур-лар — дээш, Даг-Иргек чу-газын уламчылдык, Мөң саз-налым чу дээр, үеңчү-дө негелдиз шынгыраан бо үе-де тургустулары эрежко чугула-дыр шипер! Билгенин Маны, Хүлбүс оларынч хамыклар турар девискээрлер сандараан, мыда аяларын саны өспөстөң.

— Ол талазы-биле Дилги дарга конугт эки билер. Хей-ле шак-чө чидирип, оларын динчана хрээ бар бе, шипер, оларын ажалдык хөоржко деп саналдык мен — дээш, Даг-Иргек шала көргү-редир чөдүргөш, олурар алган.

Дилги алаш упжакышкан: — Оларын динчары бе бисте

варышкан, алыска-чыкээ дам барып, хырыны чан то-туруп алгаш, чымып келеш. Удуртуку Хүлбүске-дө ужу-рашкан. Чүвү-дө хынаавай, ол дедир ээлкен.

— Даг-Иргек-биле чыгыс чер чурттуг болганда, тайганы шала мактай араар, таарыш-тыр алетээ-ле мен — дээш, кайыр Дилги уду чымып ал-ган.

Оттуп келерге, дүн-дө эрт-кен, даң чырып келген болган. Дүүн эжелген аш-чечин чий шаап алгаш, конторазыне ба-зылптыкан. Даг-Иргек ыңай-бээр телефон доглан олурган. Харын-дө харылза багыт болганында ол девискээрлер-ден тодаргай мөдөз алды-кан болган. Дилги көргөн, билген, дыннаан чүдүлдер дегерези хөоржко аарак, не-мен турган, тайыбырлап бер-ген:

— Мен-дө Манынч хамы-рылап турар хоуу девискээр бир кылдыр хынааш, ол олашап онгарларында чыг-гыс-дө күжүгөн көрдөм, а оларын хышка белеткел ал-ган холээ-ситенин-дө эскер-бедик, эрге-чыгырганында ха-мажып турар харагалар, шыршыр шипте коппалар-да чү-дө коо болду. Булан-

— Девискээрлерин ажал-агынын эде тургузганды бот-туг дузаны чедирер-биле Дилгени каш-дө чорудуп кел-дим. Оон-биле чегерештир айтканыннар, дужаалдар ба-за-ла чорудуп келдиңиз. Би-чангап шипер Булан, Хүлбүс, Маны силер бүтүдгө бистин таластан боттуг дуза чедер болгаш артар деп бодол тур мен.

Булан олурган: — Шып, шын дарга, чедер — деп, Даг-Иргекти чутаазып үзө кирген.

— Ол, дыннап тур силер бе? Боттары-ла чутаалат тур-лар — дээш, Даг-Иргек чу-газын уламчылдык, Мөң саз-налым чу дээр, үеңчү-дө негелдиз шынгыраан бо үе-де тургустулары эрежко чугула-дыр шипер! Билгенин Маны, Хүлбүс оларынч хамыклар турар девискээрлер сандараан, мыда аяларын саны өспөстөң.

— Ол талазы-биле Дилги дарга конугт эки билер. Хей-ле шак-чө чидирип, оларын динчана хрээ бар бе, шипер, оларын ажалдык хөоржко деп саналдык мен — дээш, Даг-Иргек шала көргү-редир чөдүргөш, олурар алган.

Дилги алаш упжакышкан: — Оларын динчары бе бисте

варышкан, алыска-чыкээ дам барып, хырыны чан то-туруп алгаш, чымып келеш. Удуртуку Хүлбүске-дө ужу-рашкан. Чүвү-дө хынаавай, ол дедир ээлкен.

— Даг-Иргек-биле чыгыс чер чурттуг болганда, тайганы шала мактай араар, таарыш-тыр алетээ-ле мен — дээш, кайыр Дилги уду чымып ал-ган.

Оттуп келерге, дүн-дө эрт-кен, даң чырып келген болган. Дүүн эжелген аш-чечин чий шаап алгаш, конторазыне ба-зылптыкан. Даг-Иргек ыңай-бээр телефон доглан олурган. Харын-дө харылза багыт болганында ол девискээрлер-ден тодаргай мөдөз алды-кан болган. Дилги көргөн, билген, дыннаан чүдүлдер дегерези хөоржко аарак, не-мен турган, тайыбырлап бер-ген:

— Мен-дө Манынч хамы-рылап турар хоуу девискээр бир кылдыр хынааш, ол олашап онгарларында чыг-гыс-дө күжүгөн көрдөм, а оларын хышка белеткел ал-ган холээ-ситенин-дө эскер-бедик, эрге-чыгырганында ха-мажып турар харагалар, шыршыр шипте коппалар-да чү-дө коо болду. Булан-

— Девискээрлерин ажал-агынын эде тургузганды бот-туг дузаны чедирер-биле Дилгени каш-дө чорудуп кел-дим. Оон-биле чегерештир айтканыннар, дужаалдар ба-за-ла чорудуп келдиңиз. Би-чангап шипер Булан, Хүлбүс, Маны силер бүтүдгө бистин таластан боттуг дуза чедер болгаш артар деп бодол тур мен.

Булан олурган: — Шып, шын дарга, чедер — деп, Даг-Иргекти чутаазып үзө кирген.

— Ол, дыннап тур силер бе? Боттары-ла чутаалат тур-лар — дээш, Даг-Иргек чу-газын уламчылдык, Мөң саз-налым чу дээр, үеңчү-дө негелдиз шынгыраан бо үе-де тургустулары эрежко чугула-дыр шипер! Билгенин Маны, Хүлбүс оларынч хамыклар турар девискээрлер сандараан, мыда аяларын саны өспөстөң.

— Ол талазы-биле Дилги дарга конугт эки билер. Хей-ле шак-чө чидирип, оларын динчана хрээ бар бе, шипер, оларын ажалдык хөоржко деп саналдык мен — дээш, Даг-Иргек шала көргү-редир чөдүргөш, олурар алган.

Дилги алаш упжакышкан: — Оларын динчары бе бисте

варышкан, алыска-чыкээ дам барып, хырыны чан то-туруп алгаш, чымып келеш. Удуртуку Хүлбүске-дө ужу-рашкан. Чүвү-дө хынаавай, ол дедир ээлкен.

— Даг-Иргек-биле чыгыс чер чурттуг болганда, тайганы шала мактай араар, таарыш-тыр алетээ-ле мен — дээш, кайыр Дилги уду чымып ал-ган.

Оттуп келерге, дүн-дө эрт-кен, даң чырып келген болган. Дүүн эжелген аш-чечин чий шаап алгаш, конторазыне ба-зылптыкан. Даг-Иргек ыңай-бээр телефон доглан олурган. Харын-дө харылза багыт болганында ол девискээрлер-ден тодаргай мөдөз алды-кан болган. Дилги көргөн, билген, дыннаан чүдүлдер дегерези хөоржко аарак, не-мен турган, тайыбырлап бер-ген:

— Мен-дө Манынч хамы-рылап турар хоуу девискээр бир кылдыр хынааш, ол олашап онгарларында чыг-гыс-дө күжүгөн көрдөм, а оларын хышка белеткел ал-ган холээ-ситенин-дө эскер-бедик, эрге-чыгырганында ха-мажып турар харагалар, шыршыр шипте коппалар-да чү-дө коо болду. Булан-

— Девискээрлерин ажал-агынын эде тургузганды бот-туг дузаны чедирер-биле Дилгени каш-дө чорудуп кел-дим. Оон-биле чегерештир айтканыннар, дужаалдар ба-за-ла чорудуп келдиңиз. Би-чангап шипер Булан, Хүлбүс, Маны силер бүтүдгө бистин таластан боттуг дуза чедер болгаш артар деп бодол тур мен.

Булан олурган: — Шып, шын дарга, чедер — деп, Даг-Иргекти чутаазып үзө кирген.

— Ол, дыннап тур силер бе? Боттары-ла чутаалат тур-лар — дээш, Даг-Иргек чу-газын уламчылдык, Мөң саз-налым чу дээр, үеңчү-дө негелдиз шынгыраан бо үе-де тургустулары эрежко чугула-дыр шипер! Билгенин Маны, Хүлбүс оларынч хамыклар турар девискээрлер сандараан, мыда аяларын саны өспөстөң.

— Ол талазы-биле Дилги дарга конугт эки билер. Хей-ле шак-чө чидирип, оларын динчана хрээ бар бе, шипер, оларын ажалдык хөоржко деп саналдык мен — дээш, Даг-Иргек шала көргү-редир чөдүргөш, олурар алган.

Дилги алаш упжакышкан: — Оларын динчары бе бисте

варышкан, алыска-чыкээ дам барып, хырыны чан то-туруп алгаш, чымып келеш. Удуртуку Хүлбүске-дө ужу-рашкан. Чүвү-дө хынаавай, ол дедир ээлкен.

— Даг-Иргек-биле чыгыс чер чурттуг болганда, тайганы шала мактай араар, таарыш-тыр алетээ-ле мен — дээш, кайыр Дилги уду чымып ал-ган.

Оттуп келерге, дүн-дө эрт-кен, даң чырып келген болган. Дүүн эжелген аш-чечин чий шаап алгаш, конторазыне ба-зылптыкан. Даг-Иргек ыңай-бээр телефон доглан олурган. Харын-дө харылза багыт болганында ол девискээрлер-ден тодаргай мөдөз алды-кан болган. Дилги көргөн, билген, дыннаан чүдүлдер дегерези хөоржко аарак, не-мен турган, тайыбырлап бер-ген:

— Мен-дө Манынч хамы-рылап турар хоуу девискээр бир кылдыр хынааш, ол олашап онгарларында чыг-гыс-дө күжүгөн көрдөм, а оларын хышка белеткел ал-ган холээ-ситенин-дө эскер-бедик, эрге-чыгырганында ха-мажып турар харагалар, шыршыр шипте коппалар-да чү-дө коо болду. Булан-

— Девискээрлерин ажал-агынын эде тургузганды бот-туг дузаны чедирер-биле Дилгени каш-дө чорудуп кел-дим. Оон-биле чегерештир айтканыннар, дужаалдар ба-за-ла чорудуп келдиңиз. Би-чангап шипер Булан, Хүлбүс, Маны силер бүтүдгө бистин таластан боттуг дуза чедер болгаш артар деп бодол тур мен.

Булан олурган: — Шып, шын дарга, чедер — деп, Даг-Иргекти чутаазып үзө кирген.

— Ол, дыннап тур силер бе? Боттары-ла чутаалат тур-лар — дээш, Даг-Иргек чу-газын уламчылдык, Мөң саз-налым чу дээр, үеңчү-дө негелдиз шынгыраан бо үе-де тургустулары эрежко чугула-дыр шипер! Билгенин Маны, Хүлбүс оларынч хамыклар турар девискээрлер сандараан, мыда аяларын саны өспөстөң.

— Ол талазы-биле Дилги дарга конугт эки билер. Хей-ле шак-чө чидирип, оларын динчана хрээ бар бе, шипер, оларын ажалдык хөоржко деп саналдык мен — дээш, Даг-Иргек шала көргү-редир чөдүргөш, олурар алган.

Дилги алаш упжакышкан: — Оларын динчары бе бисте

варышкан, алыска-чыкээ дам барып, хырыны чан то-туруп алгаш, чымып келеш. Удуртуку Хүлбүске-дө ужу-рашкан. Чүвү-дө хынаавай, ол дедир ээлкен.

— Даг-Иргек-биле чыгыс чер чурттуг болганда, тайганы шала мактай араар, таарыш-тыр алетээ-ле мен — дээш, кайыр Дилги уду чымып ал-ган.

Оттуп келерге, дүн-дө эрт-кен, даң чырып келген болган. Дүүн эжелген аш-чечин чий шаап алгаш, конторазыне ба-зылптыкан. Даг-Иргек ыңай-бээр телефон доглан олурган. Харын-дө харылза багыт болганында ол девискээрлер-ден тодаргай мөдөз алды-кан болган. Дилги көргөн, билген, дыннаан чүдүлдер дегерези хөоржко аарак, не-мен турган, тайыбырлап бер-ген:

— Мен-дө Манынч хамы-рылап турар хоуу девискээр бир кылдыр хынааш, ол олашап онгарларында чыг-гыс-дө күжүгөн көрдөм, а оларын хышка белеткел ал-ган холээ-ситенин-дө эскер-бедик, эрге-чыгырганында ха-мажып турар харагалар, шыршыр шипте коппалар-да чү-дө коо болду. Булан-

— Девискээрлерин ажал-агынын эде тургузганды бот-туг дузаны чедирер-биле Дилгени каш-дө чорудуп кел-дим. Оон-биле чегерештир айтканыннар, дужаалдар ба-за-ла чорудуп келдиңиз. Би-чангап шипер Булан, Хүлбүс, Маны силер бүтүдгө бистин таластан боттуг дуза чедер болгаш артар деп бодол тур мен.

Булан олурган: — Шып, шын дарга, чедер — деп, Даг-Иргекти чутаазып үзө кирген.

— Ол, дыннап тур силер бе? Боттары-ла чутаалат тур-лар — дээш, Даг-Иргек чу-газын уламчылдык,